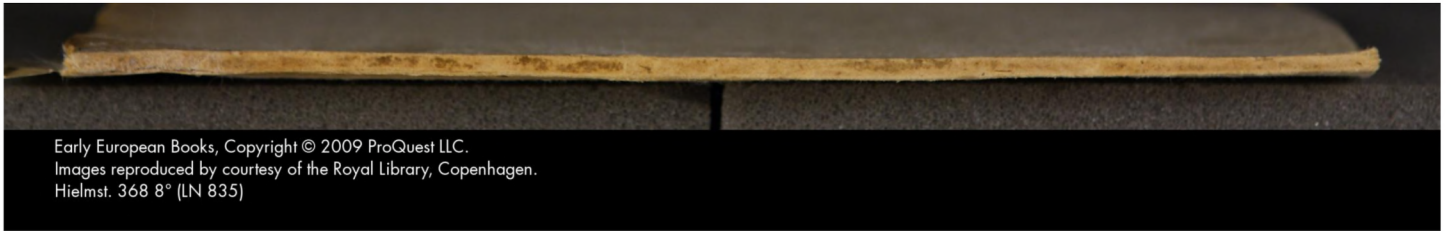
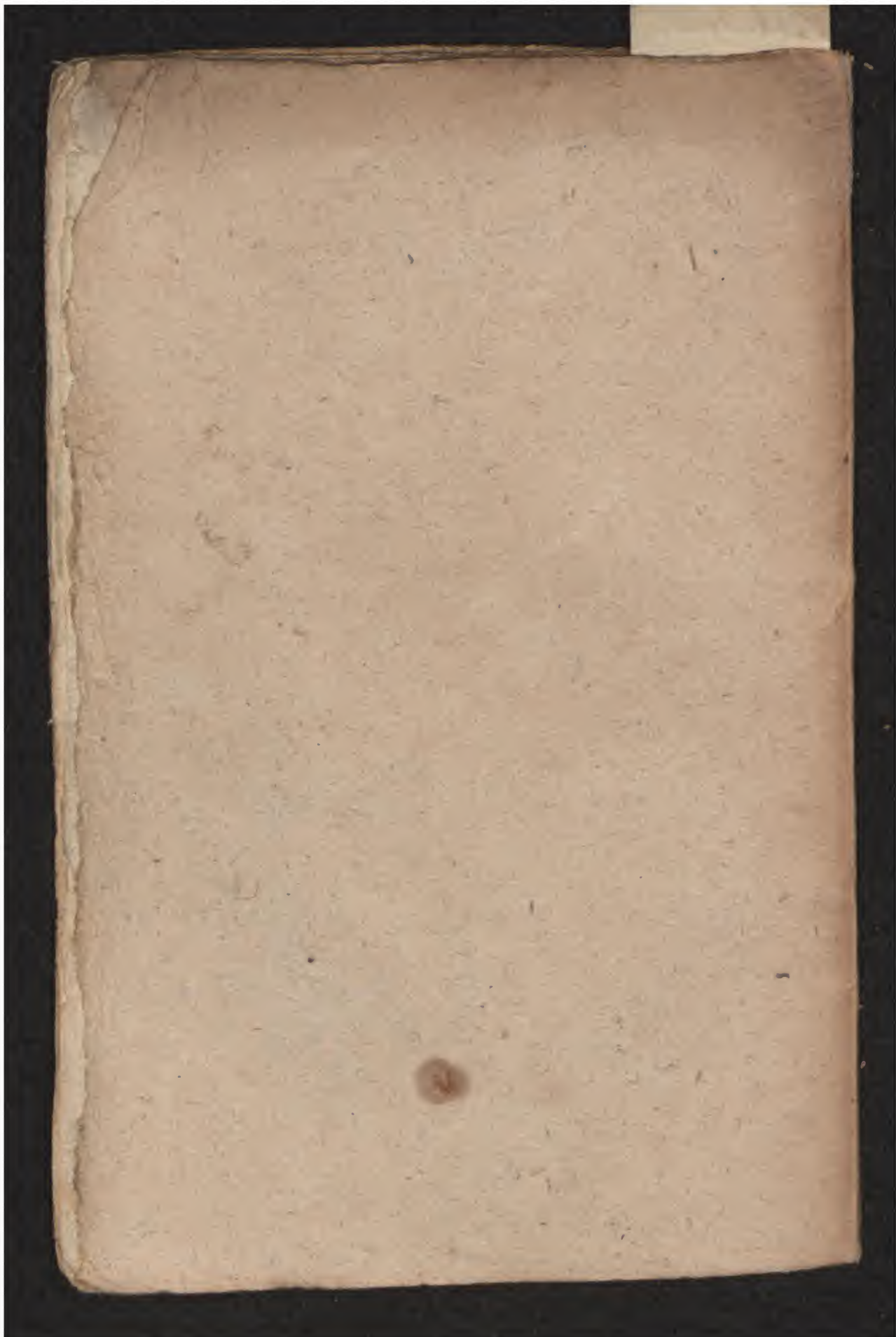
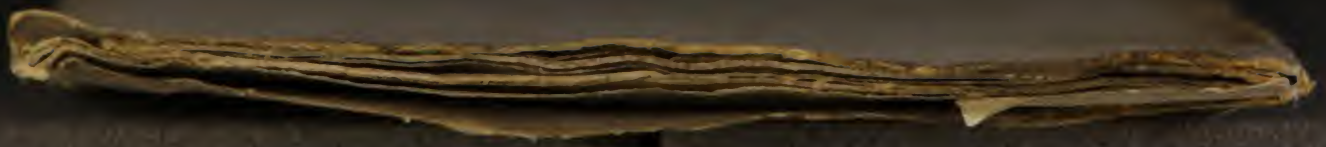

368.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 368 8° (LN 835)

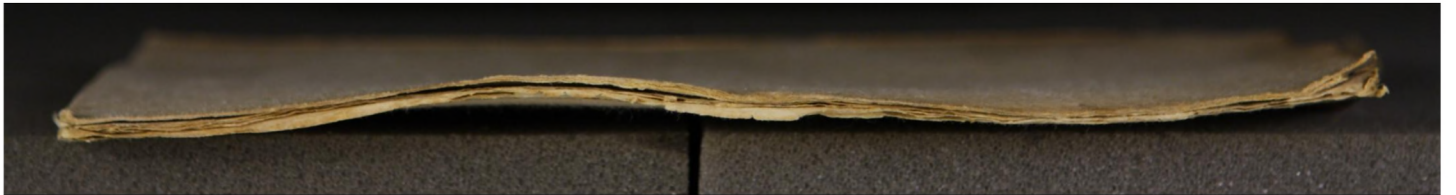

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 368 8° (LN 835)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 368 8° (LN 835)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 368 8° (LN 835)

N° 368.

= 2 W. 835

M

368.

SECUNDA
DISPUTATIO

DE SEXTO PRÆ-
cepto proposita

à

Nicolao Hemmingio
in Decembrij

anno

I 5 7 L

Hafniæ,
Impressit Laurentius Be-
nedicti.

I 5 7 L

DISPUTATIO
DE SACRAMENTIS
EUCCHARISTIAE

Dom
intem
infeli
cuntu

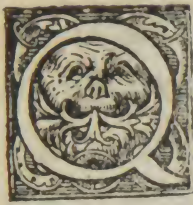
græc
mina
inini
nißm

tater
stira

agor

1.

QUAE AD MODUM
 temperantia virtus est sub
 qua continetur, & cum qua
 coniunctum est, quidquid
 Dominus sua sexta lege requirit: ita
 intemperantia & quae ab ea nascuntur
 infelices proles hac eadem lege interdi-
 cuntur, accusantur, damnantur.

2.

Est autem intemperantia, quam
 graeci aptissimo vocabulo *εργασια* no-
 minant, viciium Deo inuisum, naturae
 inimicum & hominis excellentia indig-
 nissimum.

3.

Per hanc intelligo omnem impuri-
 tatem animi & corporis cum vera ca-
 stitate & temperantia pugnantem.

4.

Etsi autem Augustinus in libro de
 agone Christiano ait, inter omnia Chris-

A 2

stias

36
Christianorum certamina duriora sunt pre-
lia castitatis, ubi quotidiana pugna &
rara victoria: tamen qui verè à spiritu
sancto regitur, flammam libidinis, etsi
non prorsus extinguere, tamen repri-
mere potest, si gradus, occasiones, cau-
sas vitauerit, Si remedia aduersus eas
monstrata verbo Dei arripuerit, si pœ-
nas quæ libidines sequuntur & in hac
vita & in futura rectè cogitauerit, de-
nique si præmia diuinitus castis pro-
missa ante oculos habuerit.

5.

Gradus ad obscœnas voluptates
sunt plures, videlicet cogitatio, affe-
ctus, consensus, ὁρμη, quæ ut concupis-
centiæ vocabulo intelliguntur, ita à
concupiscentia innata pullulant, & al-
tas radices agent, & partus infelices
producent, nisi mox ut inceperint suf-
focentur.

6.

Cogitatio enim ἐμπαθὴς si moram
trax-

traxerit affectus mouetur, si hic non
 statim repressus fuerit inflamatur, in-
 flamatus affectus voluntatem ad con-
 sensum impellit, consensum excipit fac-
 tum. Hoc sepius iteratum veluti in
 naturam vertitur, vt postea reuocare
 pedem non possis, sed cogaris contra eti-
 am consilium mentis, ruere. Huc quæ-
 rela illa Medæ: θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν
 ἐδλωμάτωρ. Quare qui sapit obtemperet
 poëta, qui ait: Principijs obsta serò me-
 dicina paratur, Cum mala per longas
 conualuere moras.

7.

Occasiones multæ offeruntur par-
 tim à Diabolo, partim ab hominibus,
 vt prauum sodalitium, sicuti Medæa
 de se testatur: frequentes accessus ma-
 larum fæminarum me perdiderunt.
 Huc visum impudicum, gestus vene-
 reos, & colloquia obscoena refero.

A3

Cant.

8.

Causæ sunt concupiscentia innata, hæc fouetur crapula, ebrietate, comeſſationibus & id genus alijs veneris instrumentis.

9.

Nam postquam vino seu largiori potatione sanguis calere inceperit, bruta pars animæ sanguine calidiorē veluti fermentata furores feruentes & concupiscentias ardentē excitat.

10.

Hos gradus, has occasiones & causas sciamus prohibita esse hac sexta lege. Quare quibus salus animæ curæ est, tempestiuè se aduersus hæc mala muniant, ne tempore naturam æquent, ex quo quædam peccandi necessitas comparatur.

II.

Præter ea quæ diximus Theologi ex verbo Dei quatuor (præter castum
con-

coniugium) remedia aduersus malum
damnata vneris numerant, ac omni-
bus pijs commendant, quæ sunt, assidua
inuocatio ex fide, lectio sacra, ieiunium
& fuga ocij seu labor honestus.

12.

De oratione habemus promissio-
nem quod Deus ex vera fiducia inuo-
cantes velit exaudire, modò summa no-
stra oblectatio & voluptas in Domino
fuerit radicata, iuxta illud: Delectare
in Domino, & ipse dabit tibi petitio-
nes cordis tui.

13.

Sacra lectio mentem hominis sur-
sum eleuat, vt homo brutæ voluptatis
obliuiscatur. Quare David verbi diui-
ni meditationem nobis diurnam & no-
cturnam commendat. Cum hac coniun-
go pios Hymnos & cantilenas quibus
anima hominis mirificè in sublime tolli-
tur, & veris voluptatibus perfruitur.

A 4

Ieiu.

intra,
comesa
ueris in

largiori
rit, bru
dine ve
entes &
tat.

bonis &
ac sexta
ne cura
ec mali
equent,
ecessitas

Theologi
rcastum
m.

14.

Ieiunio pabulum Veneri adimitur
& spiritus hominis pij excitatur vt in-
surgat aduersus Veneris aestum, eum-
que extinguat. Redduntur enim preces
ardentiores spiritu dominante. Nec alia
de causa laudatur ieiunium. Nam Mo-
nachorum figmentum de ieiunij laudi-
bus quasi per se esset meritorium & cul-
tus Dei ad papatum remittimus.

15.

Ocij quoque fugam & honestum la-
borem, remedium esse Veneris vetitæ
etiam prophani scriptores intellexerunt
vt ille: Ocia si tollas periere cupidinis,
arcus. Item, Nihil agendo male agere
discimus.

16.

Hec quatuor remedia hoc disthico
complecti soleo: Ores, casta legas, ie-
iunes, ocia vites, Si seruare cupis cor-
pora casta Deo.

Pæ

17

Pœna quæ comitantur κωσρομανίαρ
sunt horrendæ, & plures quàm quæ cogitari possint ne dum numerari, inter
quas præcipuæ sunt cæcitas mentis, ob-
duratio cordis, infamia vitæ, donorum
Dei feda contaminatio, pœnæ corporales,
supplicia æterna.

18.

Cæcitas mentis, quam Paulus ἀδύκιμορ νοῦν
putet se videre quod non videt, iudicet
mala bona, & bona mala. Breuiter,
Quid deceat non videt vllus amans.

19.

Obduratio cordis, quo malo nul-
lum est magis triste. Hæc à Paulo eti-
am dicitur ἀμετανόκτοσ καρδία. ἀπαλγησία
qua conscientia hominis tanquam cau-
terio vsta planè ἀντίσθητοσ efficitur.

20.

Infamia vitæ, quæ non solum in ip-

A5

Jis

36
sis Veneris mancipijs hæret, verum
etiam vniuersam familiam & posteri-
tatem fædat. 21.

Donorum Dei fæda contaminatio
veneris damnatæ quoque stipendium
est. Vt enim fumus rem obiectam fæ-
dat, & obfuscat fuligine sua: ita obscoe-
nus ille veneris vsus dona Dei, quibus
homo alioqui ornatus erat, foetore pol-
luit vt nulli sint vsui.

22.

Pæna in corpore sæpè hærent, vt
lues venerea & alij morbi, quibus qui
non corripuntur, maius iudicij Dei
aduersus se testimonium habent. Vide-
tur enim Deus eos tanquam inemenda-
biles abiectisse.

23.

Supplicia æterna hæc enumerata
mala excipient in omnibus ijs qui non
ante mortem conuertuntur. Nam Dei
misericordiae in infinitum exceduut
om.

omne

plices

datum

dignit

effrene

contris

tur, in

lus loc

vlli vi

Sathar

atoris.

Poj

mijs fre

sunt, &

dicto: I

si Deu

E

ita in

reliqui

omnes omnium hominum miseras.

24.

Sed cur tantæ pœnæ & tam multiplices vni veneri debentur? quia mandatum Dei contumaciter violatur, dignitas humanæ naturæ per libidinem effrenem calcatur, Spiritus sanctus contristatur, templum Dei profanatur, inuocatio impeditur, breuiter. Nullus locus relinquitur aut pietati, aut vlli virtuti, sed homo se totum imperio Sathanae subijcit, in contumeliam creatoris.

25.

Postremo loco proposuimus de præmijs frenatæ libidinis, quæ maxima sunt, & omnia continentur hoc Domini dicto: Beati mundi corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

26.

Etsi autem cor hominis nunquam ita in hoc Mundo mundari potest quin reliquæ flâmarum veneris interdû excitentur.

36
unt,
mare
esse i
licē no
fuit si
fuit pu
peccat
bari, n
in Da
sequen
specta
pocest a
erunt s
fiat san

citentur vt ut fuerint sopitæ & irriten-
tur concupiscentiæ turpes: tamen quan-
do penes Spiritum manet victoria, &
non superatur homo flammis libidinum,
conatus hic apud Deum pro mundicia
cordis acceptatur, vt non imputet no-
bis nostras sordes quibus purgandis da-
mus operam.

27.

Genera veneris vetitæ plurima
sunt vt fornicatio, stuprum, raptus,
incestus, adulterium, τὸ ἀρρεκτορ ἐδελυγµα
& multa alia quæ accuratè recitant
Monachi, vt qui ea vel in priuatis con-
fessionibus didicerint, vel ipsi Sodo-
mitarum progenies inuenerint & aux-
erint.

28.

Si quis contraxerit cum ea, cum
qua turpiter consuevit viuente ma-
rito, tametsi papistæ contractum
istum continuatum adulterium statu-
unt,

V
ijs qui
qui Ch
non ter
bitatio

unt, tamen ego istud simpliciter affirmare non audeo, sed distinctione opus esse iudico in hunc modum.

29.

Aut turpitudine præcedens fuit publicè nota, vel saltem iustè suspecta, aut fuit sine omni suspitione. Si turpitudine fuit publicè nota, contractus sequens peccat scandalo nec potest vnquam probari, nisi publicè nota pœnitentia, vt in Dauidè, præcesserit: At si turpitudine sequens nec publicè nota, nec iustè suspecta fuit, doctus & prudens pastor potest conscientias eorum, qui contraxerunt sic sanare, vt vsus eius coniugij fiat sanctus.

30.

Verùm quoniam raro benè succedit ijs qui sic contrahunt, hortarer omnes qui Christiani dici & esse volunt, vt id non tentent de quo iusta possit esse dubitatio, & ex quo insuavis conuersationis

nis

nis possit imminere periculum & insa-
nabile scandalum.

31.

Antichristus quædam mentitur
contra hanc legem fieri, vt sunt sacer-
dotum, Monachorum & monialium
coniugia. Præterea spiritualem cogna-
tionem impiè incestui comparat.

32.

Nam cum sacerdotibus Papa in-
terdicit coniugia, legi Dei, naturæ, &
laudatis exemplis aduersatur, & pa-
trocinatur nefandis illis sceleribus
propter quæ Deus multas Gentes de-
leuit.

33.

Cum votum Monachorum & mo-
nacharum putat impedire coniugium
sacrilegè facit, vt qui probet vota quæ
Deus improbat.

34.

Si Spiritualis cognatio, quam Pa-
pa de-

pa d
zan
ing
nos
sit a
dem
corpa
les on
mi te

pa definit esse eorum qui pueris baptizandis vnà testes adsunt, impedit coniugium, profecto nulla inter Christianos coniugia erunt licita, cum multo sit arctior cognatio per Spiritum eiusdem Christi, quo coalescunt in vnum corpus (cuius caput est Christus) fideles omnes, quàm per externam baptismi testificationem.

In nomine domini Amen
 In diebus illis cum esset
 Jesus in templo et
 doceret eos in scripturis
 et in lege moysi et prophetarum
 et in consuetudinibus et
 in doctrinis veterum
 et in consuetudinibus
 et in doctrinis veterum
 et in consuetudinibus
 et in doctrinis veterum

368.